

Bostøttealliansen

Bostøttealliansen - Kommunal- og forvaltningskomiteens høring til statsbudsjettet 2025 KDD, kap. 581 *Bustad- og bumiljøtiltak, post 70, Bustøtte*

Om Bostøttealliansen

Bostøttealliansen ble etablert i mars 2019 og er en samarbeidsallianse bestående av 20 organisasjoner som sammen arbeider for en bedre bostøtte for de som trenger den. De har til sammen rundt 1,5 millioner medlemmer.

Partnere i Bostøttealliansen:

Huseierne, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Leieboerforeningen, BYBO (Kirkens Bymisjon), Retretten, Kommunale boligadministrasjoners Landsråd, Trasoppklinikken, Pensjonistforbundet, RIO - en landsdekkende brukerorganisasjon i rusfeltet, Velferdsalliansen, A-larm, Norsk forbund for utviklingshemmede, Fattignettverket i Norge, CP-foreningen, Actis - Rusfeltets hovedorganisasjon, Norges Handikapforbund, Foreningen Human Narkotikapolitikk, FO, Pårørendealliansen og Norske Boligbyggelags Landsforening (NBBL). www.bostøttealliansen.no

Alliansens perspektiv

Bostøttealliansen peker på en kraftig svekkelse av bostøtten de siste 15 årene. Formålet med bostøtten er å hjelpe husstander med lav inntekt som sliter med å dekke boutgiftene. Det er et boligsosialt tiltak, ikke bare et fattigdomstiltak. Den skal bidra til botrygghet, hindre boligproblemer og sikre god boligkvalitet for flere samfunnsgrupper.

I en tid preget av økende levekostnader, leiepriser og flere som faller utenfor bostøtteordningen, har Bostøttealliansen en klar beskjed: Det trengs handling. Den nåværende bostøtteordningen er utilstrekkelig, og behovet for endringer er akutt. Færre får bostøtte, og verdien av bostøtten til den enkelte har sunket drastisk siden 2010, samtidig som boutgiftene fortsetter å øke.

Regjeringens forslag og konsekvenser

Regjeringen har for 2025 satt av om lag 4 milliarder kroner til bostøtten. Det er nesten 800 millioner kroner mindre enn i 2023. Regjeringen venter ifølge statsbudsjettet at det gjennomsnittlige antall mottakere vil synke med ytterligere 12 400 for 2025. Konsekvensen blir at flere husstander presses ut i usikker bosituasjon, og økte behov for boligsosialt arbeid for kommunene og sosialhjelp. Det var 33 213 flere som måtte motta sosialhjelp fra 2021 til 2023 ([SSB](#)). Fra 2022 til 2023 har utbetalingene steget med nesten 32 prosent, 2,3 milliarder kroner. Vi tror tallene vil stige for 2024.

Økende avslag og stadig mindre av boutgiftene dekkes

I 2010 ble støtten til rundt 50 prosent av alle tildelinger beregnet på bakgrunn av alle de faktiske boutgiftene til søkeren. For 2024 fikk bare ca. 23 prosent medregnet alle boutgiftene. Taket for beregning av bostøtte har altså krympet radikalt i relasjon til bokostnadene.

Avslag på søknad om bostøtte steg fra 31 prosent i 2016 til 42,6 prosent hittil i 2024. (Husbankens [statistikk](#)). 40 000 flere søkere skyves med dette helt ut fra ordningen.

Bruker i snitt 65 prosent av inntektene på å bo

I snittet har bostøtten som del av boutgiftene sunket fra 37 prosent i 2010 til 29 prosent i 2023. Bostøtten har siden blitt enda sterkere selektert etter de siste store kuttene i ekstra strømstøtte våren 2024.

For september 2023 gikk i snitt 55 prosent av mottakernes inntekter til boligutgifter. For september 2024 gikk hele 65 prosent av inntektene blant mottakerne til å bo.

Bostøttealliansen

Trenges 2,5 milliarder

Husbankens [årsrapport](#) for 2022 (s.119) viste at det å tilpasse bostøtten til økte boutgifter ville koste mellom 1,1 og 1,3 milliarder kroner. I tillegg til dette vil det å justere inntektsgrensene til over grensen for lav inntekt også koste mellom 1,1 og 1,4 milliarder kroner. Dette ligger nært Bostøttealliansens anslag på totalt 2,5 milliarder kroner, som kreves for å rette opp i ordningen.

Regjeringen følger ikke opp

Ekspergruppen for bostøtte ble nedsatt i 2019. Den leverte sin rapport Bostøtten - opprydning og forankring i 2022. Bostøttealliansen forventet at denne senest skulle følges opp i Boligmeldingen våren 2024, medføre prinsipielle avklaringer, og vise vei ut av det store etterslepet bostøtten har hatt. Det skjedde ikke.

Regjeringen signaliserte igjen i revidert budsjett 2024 at den i budsjettet for 2025 ville "forenkle og forbedre bostøtteordningen. Endringer i ordningen kan ha store konsekvenser, særlig for mottakerne. Det er derfor viktig at vi gjør det nødvendige arbeidet på tvers av velferdsområdene med en helhetlig vurdering av mulige endringer i ordningen. Regjeringen kommer tilbake med status på arbeidet i statsbudsjettet i 2025."

Bostøttealliansen ser ikke at det i budsjettet er foretatt prinsipielle avklaringer i tråd med det økende støttebehovet og regjeringens signaler.

Boligforskning melder om alvorlig svikt og etterspør reform

Forskningsresultater fra Senter for bolig- og velferdsforskning (Bovel) viser at det en kraftig underdimensjonering av andelen boutgifter som dekkes (boutgiftstaket), og at inntektsfattige ikke får støtte selv om de ligger langt under EUs fattigdomsgrense. Bovel konkluderer at; "Misforholdet mellom mål og midler i dagens boligpolitikk tilsier at regjeringen bør gjennomføre en omfattende reform av bostøtteordningen" ([DN.no](#), *Boligpolitikken svikter sårbare barnefamilier, 7. oktober 2024/Bovel notat 3, 2024*).

Svekkelsen av bostøtteordningen bidrar til økt økonomisk marginalisering av allerede utsatte grupper, som barnefamilier, enslige, uføre og eldre på lave inntekter. Den tar ikke tilstrekkelig hensyn til geografiske variasjoner i boligutgiftene. Underfinansieringen av bostøtte bidrar systematisk til økte ulikheter, usikkerhet, uhelse og dårligere oppvekstforhold.

Bostøttealliansen ber Stortinget fatte følgende vedtak;

- Stortinget ber Regjeringen om en økning på 2,5 milliard kroner i rammen for bostøtte, for å sikre at inntektsgrensene for bostøtte ikke ligger under EUs fattigdomsgrense, og at veksten i reelle boligutgifter blir kompensert.
- Stortinget ber Regjeringen om at satsene videre må indekseres i tråd med økningen i reelle boutgifter, lønns- og prisutvikling, for å bedre sikkerheten og forutsigbarheten for personer i en vanskelig boligøkonomisk bosituasjon.
- Stortinget ber Regjeringen konkretisere frister for en helhetlig plan for en omfattende reform av bostøtteordningen, som styrker støtten til de med lav inntekt og høye bokostnader og samvirker med andre velferds- og boligsosiale ordninger.